

Trồng rau cao cấp một hướng đi mới cho nông dân tỉnh Quảng Bình

TẠ TRUNG NGHĨA

Quảng Bình, một tỉnh nghèo ở miền Trung, nơi có vùng đồng bằng nhỏ hẹp chạy dài ven biển với diện tích đất nông nghiệp chỉ hơn 65 ngàn ha, chiếm khoảng 8% trong tổng diện tích đất tự nhiên, diện tích đất còn lại chủ yếu là đồi núi với 150 ngàn ha và đất cát ven biển chiếm 58 ngàn ha. Diện tích đất chưa sử dụng còn nhiều song lại là đất có hàm lượng chất dinh dưỡng quá thấp do đặc điểm địa hình có độ dốc lớn, độ che phủ thấp, thời tiết khắc nghiệt nên đất càng bị bào mòn rửa trôi vào mùa mưa lũ, hạn hán khô cằn vào mùa khô nên rất khó khăn cho sản xuất nông nghiệp, nhất là sản xuất rau xanh. Tuy vậy, một số vùng sinh thái ở Quảng Bình có tiềm năng cho việc sản xuất rau nếu chọn được những giống rau phù hợp và tác động những biện pháp canh tác thích hợp có ứng dụng những công nghệ tiên tiến.

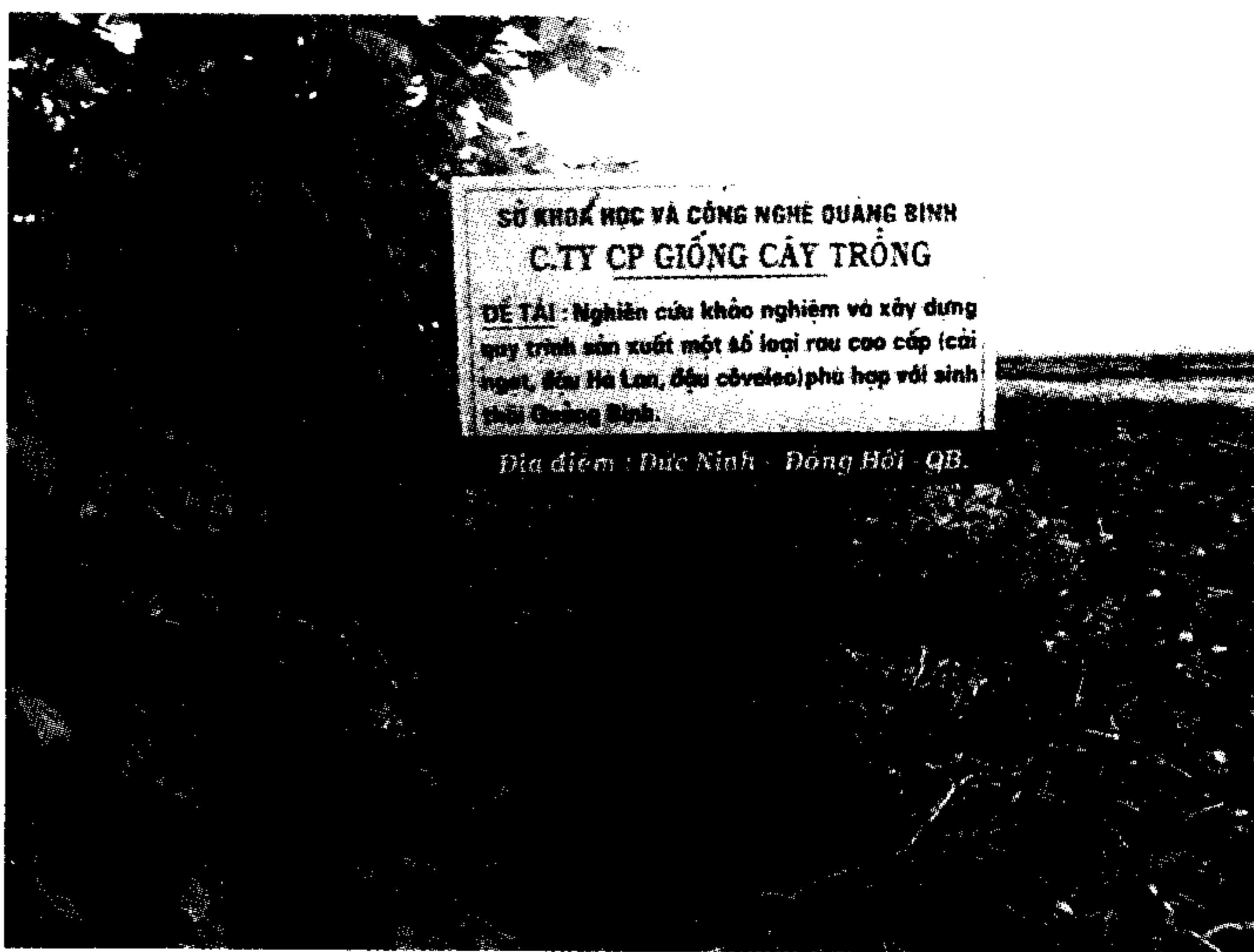
Hiện nay, diện tích trồng rau trên thế giới đạt trên 45 triệu ha, năng suất đạt 16 tấn/ha, sản lượng ước đạt trên 700 triệu tấn. Rau trồng tập trung chủ yếu tại các nước như Trung Quốc, Ấn Độ, Hoa Kỳ và một số nước có trình độ khoa học công nghệ hiện đại. Việc áp dụng tiến bộ khoa học về giống và kỹ thuật canh tác đã đưa năng suất và chất lượng rau lên nhiều lần.

Diện tích trồng rau ở nước ta trên 600 ngàn ha, năng suất bình quân đạt trên 12 tấn/ha, sản lượng đạt trên 7 triệu tấn, với nhiều đối tượng rau có giá trị về cả dinh dưỡng và hiệu quả kinh tế. Những vùng rau trọng điểm cung cấp cho cả nước đang được trồng tập trung ở các tỉnh đồng bằng sông Hồng, đồng bằng sông Cửu Long và các vùng trung du như Sa Pa, Đà Lạt. Hiện cả nước ta có trên 70 loại rau với hơn 40 loại rau chính.

Ngành Nông nghiệp Quảng Bình vẫn còn

mang tính chất sản xuất nhỏ lẻ, tự cung tự cấp, chưa thể hiện tính sản xuất hàng hoá trừ một số cây trồng công nghiệp. Việc ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất còn mang tính cục bộ nên nhìn chung hệ số sử dụng đất thấp, chưa khai thác hết thế mạnh và tiềm năng về đất đai, lao động ở nông thôn, nhất là những vùng đất có khả năng phát triển cây rau.

Đề tài: “Nghiên cứu khảo nghiệm và xây dựng quy trình sản xuất một số loại rau cao cấp (cải ngọt, đậu Hà lan, đậu cô ve leo) phù hợp với sinh thái Quảng Bình” là cơ sở lý luận, cơ sở thực tiễn làm nền tảng cho việc bố trí thời vụ, hướng dẫn kỹ thuật giúp



Mô hình trồng thử nghiệm rau cao cấp

Ảnh: T.L

nghe trồng rau cho người nông dân phát triển theo định hướng sản xuất hàng hóa những loại rau nói chung và rau cao cấp nói riêng có năng suất cao, chất lượng tốt cung cấp cho tiêu dùng trong tỉnh và các tỉnh lân cận. Đây là đề tài khoa học cấp tỉnh, do Công ty Giống cây trồng Quảng Bình thực hiện, Sở Khoa học và Công nghệ quản lý.

Mục tiêu nghiên cứu của đề tài là khảo nghiệm, đánh giá tính thích ứng về sinh trưởng phát triển, năng suất, chất lượng và tình hình sâu bệnh của một số giống rau (cải ngọt, đậu Hà Lan, đậu Cô ve leo) và đề xuất thời vụ, quy trình sản xuất rau trái vụ phù hợp, có khả năng phát triển nhân rộng sản xuất, mang tính hàng hóa trên một số điều kiện sinh thái tỉnh Quảng Bình. Xác định yêu cầu về điều kiện cơ sở vật chất và các biện pháp kỹ thuật cần thiết cho sinh trưởng phát triển của các giống rau ở các thời vụ với điều kiện sinh thái cụ thể. Xây dựng quy trình kỹ thuật trồng thâm canh các đối tượng rau trái vụ, rải vụ phục vụ nhu cầu rau trong năm. Hướng dẫn các biện pháp về kỹ thuật thâm canh các đối tượng rau gồm cải ngọt, đậu Hà Lan, đậu Cô ve leo cho người sản xuất trên địa bàn tỉnh Quảng Bình.

Các loại giống được đưa vào thử nghiệm là giống cải ngọt (3 giống): 1 giống của Công ty Trang Nông, 1 giống của Viện nghiên cứu Rau quả, 1 giống của Trung Quốc; Giống đậu Cô ve leo (3 giống): 1 giống của Công ty Trang Nông, 1 giống của Viện nghiên cứu Rau quả, 1 giống của Trung Quốc; Giống đậu Hà Lan (3 giống): 1 giống của Công ty Trang Nông, 1 giống của Viện nghiên cứu Rau quả, 1 giống của Trung Quốc.

Đề tài đã lựa chọn các vùng sinh thái đặc trưng của Quảng Bình đưa vào thực hiện là vùng đồng bằng, vùng cát ven biển và vùng bán trung du. Đặc biệt là vùng lân cận hoặc vành đai thành phố, thị trấn, thị tứ là các khu vực đông dân cư, khu có mật độ lao động cao (công nghiệp) nhằm phát triển sản xuất rau mang tính hàng hóa. Nơi có một số điều kiện thích hợp cho phát triển vùng sản xuất rau hàng hóa (nguồn nước, tập quán sản xuất, giao thông thuận lợi...).

Trên cơ sở đó, đề tài đã chọn 3 điểm nghiên cứu: xã Cam Thủy, huyện Lệ Thủy: Đại diện cho vùng cát ven biển, giao thông thuận lợi, vành đai vùng thị trấn Kiến Giang, có tập quán sản xuất rau từ lâu và thuận lợi trong giao thông. Xã Đức Ninh, thành phố Đồng Hới: Đại diện cho vùng đồng bằng, vành đai thành phố Đồng Hới có nhu cầu tiêu dùng cao. Xã Tiên Hóa, huyện Tuyên Hóa: Đại diện cho vùng bán trung du, phục vụ nhu cầu rau khu công nghiệp và vùng lân cận (nhà máy xi măng Sông

Gianh). Cơ quan thực hiện đã áp dụng những biện pháp nghiên cứu tối ưu nhất, cùng qui trình kỹ thuật thâm canh hợp lý cho từng đối tượng rau giúp việc sản xuất rau trái vụ mang lại hiệu quả kinh tế cao nhất.

Kết quả nghiên cứu của đề tài cho thấy: Giống cải ngọt và đậu Cô ve leo khá phù hợp trên các chân đất và sinh thái khác nhau, cho năng suất và chất lượng khá, mang lại hiệu quả kinh tế cao. Nếu đưa vào sản xuất đại trà, cùng với việc áp dụng tốt các quy trình kỹ thuật, sẽ là hai giống rau có khả năng sản xuất hàng hoá đáp ứng nhu cầu rau xanh quanh năm cho người tiêu dùng, cũng như kinh tế mang lại cho người trồng rau.

Cải ngọt và đậu Cô ve đều có khả năng trồng trong vụ Xuân Hè, Hè Thu ở các chân đất và sinh thái khác nhau, nhưng phải chú trọng nguồn nước tưới và có biện pháp chống nóng mới cho năng suất cao. Mặc dù trong năm 2006 - 2007, điều kiện thời tiết bất lợi song các đối tượng rau cải ngọt, đậu Cô ve leo đều sinh trưởng phát triển tốt, cho năng suất cao cả 3 vụ. Sâu, bệnh hại trên các đối tượng rau có xuất hiện và phá hoại, như sâu xanh, sâu xám nhưng không đáng kể, có thể theo dõi và chủ động phòng chống. Đề tài đã xây dựng được quy trình kỹ thuật và xác định thời vụ gieo trồng cho 3 đối tượng cải ngọt, đậu Cô ve leo và đậu Hà Lan trong điều kiện thời tiết khí hậu Quảng Bình. Đồng thời tổ chức tập huấn cho nông dân trên các địa điểm khảo nghiệm. Bước đầu hình thành thói quen sản xuất rau hàng hoá, áp dụng quy trình kỹ thuật vào sản xuất, để khai thác được tiềm năng đất đai, nhân công trên các địa phương. Hiệu quả của việc trồng rau là rất lớn trên đơn vị diện tích, góp phần giải quyết nông nhàn, tăng thu nhập trên đơn vị diện tích. Tuy nhiên, cần có quy hoạch vùng chuyên canh trồng rau, để chủ động đầu ra tiêu thụ, tránh tình trạng dư thừa sản phẩm và thuận tiện trong việc quản lý chất lượng sản phẩm rau.

Qua kết quả của đề tài có thể thấy được trồng rau cao cấp đã mở ra hướng đi mới cho bà con nông dân. Những hiệu quả đạt được ban đầu của đề tài là cơ sở để hình thành những vùng chuyên canh rau sạch với công nghệ sản xuất hiện đại và quy mô, góp phần phát triển kinh tế của tỉnh.

T.T.N